

הרב זלמן נחמיה גולדברג

חבר בית הדין הרבני

ראש כולל "דעת משה" – סדיגורה

ב"ה יום ב' כ"ו אייר תשנ"ג

הראני כבוד הרב הגדול מעוז ומגדול מרביץ תורה לרבים הרי הוא הרב ר' ראובן שליט"א. חיבור יקר על התורה מלא ברכת ד' ודברי מסור לעורר הלבבות על דברי תורה ואזהרותיה בשם בכורי ראובן יכונה וכבר שבחוהו חכמים גדולי עולם וגמרו עליו את ההלל ולא נצרכה לדידי אלא לברכה. שהקב"ה יזכהו ויקיים בו מה שאמרו חז"ל כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים וזכות הרבים תלוי בו. וראיתי בספרו שמוסד על חכמה גדולה, שאחר שמביא דברי מוסר כתב הלכות הנוהגות למעשה, וכמו שאמרו חכמים שכדי לעשות כלי יש לדפוק על הברזל בעודו חם.

והנה הרב המבחר השכיל לבאר מה שהקשה רש"י למה לא התחילה תורה מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה, אלא שלא יאמרו הגוים לסטים אתם וכו' שהכוונה שבאה התורה להזהיר לאדם לשמוע בקול ד' שכל שחוטא הקב"ה עונשו, ואין בתורה רק מצוות אלא גם להורות לאדם אמונה ודעות, והאריכה תורה בזה יותר מהמצוות, שיסודות ועקרי האמונה הם שורש המצוות.

ועיינתי קצת בדבריו וראיתי להעיר על מה שראיתי בפרשת נח הביא הלכה מבן איש חי שמי שנתחלפו לו כליו בבית הכנסת אם הראשון לקח כליו של השני במזיד מותר לשני להשתמש בכלים של הראשון, אבל אם לקח הראשון כליו של השני בשוגג אסור לשני להשתמש בכליו של הראשון. ורואים אם לקח הראשון כליו של השני שהם יותר טובים מהראשון אז תולים שלקח במזיד. אבל אם של השני גרועים תולים שלקח בשוגג ואסור לשני להשתמש בהם אלא יהיו מונחים עד שיבא אליהו, ע"כ. ולענ"נ לבאר דבריו שכל שלקח במזיד הרי הראשון גזלן וחייב בתשלומים ויכול השני לגבות כליו של הראשון בחובו. אכן נראה שמה שלקח השני כליו של הראשון נעשו משכון ולא גוביינא ולכן צריך ב"ד שיספר להם מה שקרהו ויהיה נאמן במיגו, והם יתירו לו למכור

כדרך שמוכרים משכון. אכן אם לקח בשוגג, לדעת הקצה"ח בסימן כ"ה סק"א שלא נתרבה שוגג כמזיד אלא במזיק ולא בגנב, וא"כ פטור זה שלקח בשוגג ולכן אסור להשתמש בכליו. אכן לדעת הנתיבות שם שגנב בשוגג דינו כמזיק, א"כ יש לחייב הראשון גם בלקח בשוגג. ונראה לדון שגם לדעת הקצוה"ח שפטור מלשלם מדין גזלן, מ"מ חייב לשלם מדין נהנה מממון חבירו שחייב לשלם, וכמו שביאר הקצוה"ח סוף סימן רמ"ב שכל נהנה חייב לשלם. וא"כ אם הראשון משתמש בכליו של השני בשוגג, חייב לשלם מדין נהנה. ויכול השני להשתמש בכליו של הראשון ושכר השימוש הוא התשלום מה שחייב לו הראשון. ולפי"ז יש להקל לשני ג"כ להשתמש כל שיש אומדנא שהראשון משתמש בכליו, כן נראה לענ"ד.

ואסיים בברכה שהקב"ה יעזרהו להמשיך להרב המחבר בפעלו הטבו לזכות הרבים.

זלמן נחמיה גולדברג